

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
“28” серпня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри економіки
Протокол № 1 від “14” серпня 2024р.

Завідувач кафедри
Вікторія БАЙДАЛА

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Міжнародна економіка»
Олена КІРЕЙЦЕВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка сталого розвитку»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Міжнародна економіка»

Факультет (ННІ) економічний

Розробники: к.е.н., доцент кафедри економіки Ольга РУБАН

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
Економіка сталого розвитку
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	051 Економіка	
Освітня програма	Міжнародна економіка	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	3	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка сталого розвитку» є формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань і практичних вмінь управління сталим розвитком аграрної сфери.

Завдання полягають у оволодінні студентами знаннями з проблем управління сталим розвитком аграрної сфери.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

спеціальні (фахові) компетентності:

- СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
- СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.
- ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
- ПРН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення сталого розвитку аграрної сфери														
Тема 1. Виникнення, передісторія та основні поняття сталого розвитку	1	17	3	3			11							
Тема 2. Структура аграрної сфери (АС) та тенденції її розвитку	2	19	4	4			11							
Тема 3. Концептуальні засади сталого розвитку аграрної сфери	3	19	4	4			11							
Тема 4. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку	4	20	4	4			12							
Разом за змістовим модулем 1		75	15	15			45							
Змістовий модуль 2. Складові концепції сталого розвитку аграрної сфери														
Тема 5. Економічне зростання і сталий розвиток аграрної сфери	6	17	3	3			11							
Тема 6. Екологічні проблеми у контексті сталого розвитку аграрної сфери	7	19	4	4			11							
Тема 7. Діагностика соціальної складової сталого розвитку	8	19	4	4			11							
Тема 8. Україна в контексті переходу на засади сталого розвитку аграрної сфери	9	20	4	4			12							
Разом за змістовим модулем 2		75	15	15			45							
Всього годин		150	30	30			90							

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виникнення, передісторія та основні поняття сталого розвитку	3
2	Структура аграрної сфери (АС) та тенденції її розвитку	4
3	Концептуальні засади сталого розвитку аграрної сфери	4
4	Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку	4
5	Економічне зростання і сталий розвиток аграрної сфери	3
6	Екологічні проблеми у контексті сталого розвитку аграрної сфери	4
7	Діагностика соціальної складової сталого розвитку	4
8	Україна в контексті переходу на засади сталого розвитку аграрної сфери	4

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Виникнення, передісторія та основні поняття сталого розвитку	11
2.	Структура аграрної сфери (АС) та тенденції її розвитку	11
3.	Концептуальні засади сталого розвитку аграрної сфери	11
4.	Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку	12
5.	Економічне зростання і сталий розвиток аграрної сфери	11
6.	Екологічні проблеми у контексті сталого розвитку аграрної сфери	11
7.	Діагностика соціальної складової сталого розвитку	11
8.	Україна в контексті переходу на засади сталого розвитку аграрної сфери	12
Разом		90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти
- мозкові атаки;
- кейс-метод.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. **Розподіл балів**, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 29.12.2023 р. протокол №1400).

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс: Економіка сталого розвитку для здобувачів вищої освіти ОС "Бакалавр". URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5177>).

2. Нагорний В.В., Рубан О.О. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Економіка сталого розвитку» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка» зі спеціальності 051 «Економіка». Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2024. 50 с.
3. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5177>).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Війкман А., Сконберг К. Циркулярна економіка та переваги для суспільства. Явні перемоги в області робочих місць та клімату в економіці, заснованій на відновлюваній енергії та ресурсоефективності. Звіт про дослідження на вимогу Римського клубу за підтримки Фонду MAVA. Ukrainian association The Club of Rome. URL: <http://www.clubofrome.org.ua/wpcontent/uploads/2017/08/The-Circular-Economy-CoR-UA-2.pdf> (дата звернення 10.11.2023).
2. Гетманьчик І.П., Рубан О.О.. Еколого-економічні основи формування землекористування територій природно-заповідного фонду у складі екологічної мережі України. XXIII International Scientific and Practical Conference. *Social and Economic Aspects of Education in Modern Society*, Warsaw, Poland, 25.11.2020 р. 6 ст. URL: https://doi.org/10.31435/rsglobal_conf/25112020/7242 (дата звернення 17.10.2024).
3. Гетманьчик І.П., Рубан О.О.. Забруднення ґрунтового покриву та перспективи його відновлення. Імперативи збереження ґрунтів. Виклики сьогодення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 5 грудня 2022 р. С. 130-132.
4. Горбач Л.М., Рубан О.О., Гуменюк Я.М.. Зелена економіка та сталі виробництва в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*, №59. 2024. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-8> (дата звернення 16.08.2023).
5. Глобалізація і безпека розвитку. Білорус О.Г., Лук'яненко Д.Г. та ін. Київ: КНЕУ, 2016. 733 с.
6. Лук'янін В.О. Екологічний менеджмент в системі управління збалансованим розвитком: монографія. Суми: ВТД «Університетська книга», 2012. 314 с.
7. Об'єднання сил та ресурсів задля сталого розвитку. Співпраця між муніципалітетами. Посібник для практиків. Київ: ПРООН. 2016. 52 с.
8. Самофатова В.А. Сталлий розвиток агропродовольчої сфери регіону / В.А. Самофатова. Одеса: Астропринт, 2018. 312 с.
9. Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика: монографія. кол. авт. О.І. Павлов, Т.А. Кулаковська, В.А. Самофатова [та ін.]; за ред. О.І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2016. 172 с.
10. Сталлий розвиток агробізнесу. І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В. Ничик, О.В. Мартинюк. Київ. НУХТ, 2022. 337 с.
11. Нечитайло Д. Чому економіка замкнутого циклу не лише покращує екологічну ситуацію, а й підвищує довіру з боку клієнтів і операційну ефективність бізнесу. *Економічна правда*. 02.09.2020. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/09/2/664626/> (дата звернення 17.06.2023).

12. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір: монографія кол. авт. О.І. Павлов, В.А. Самофатова, Т.А. Кулаковська [та ін.]; за ред. О.І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2019. 272 с.
13. Commission Implementing Decision (EU) 2020/1729 of 17 November 2020 on the monitoring and reporting of antimicrobial resistance in zoonotic and commensal bacteria http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2020/1729/oj (дата звернення 13.06.2023).
14. Концепція циркулярної економіки як механізм забезпечення структурних трансформацій у сфері поводження з відходами. Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». 22.02.2019. URL: <http://ecos.kiev.ua/news/view/749> (дата звернення 10.11.2020).
15. Нагорний В.В., Рубан О.О. Соціально-економічні виклики у контексті сталого розвитку аграрного бізнесу : монографія. Київ : Нова столиця, 2023. 208с.
16. Рубан О.О., Нагорний В.В. Аналіз програм та стратегій корпоративної соціальної відповідальності підприємств та їх вплив на сприяння сталому розвитку. *Інтернаука. Серія: «Економічні науки»*. Київ. 2024 р. 203 с.
17. Рубан О. О., Башлай С. В., Сохацька О. М. Вплив зеленої економіки на стале зростання та економічну стійкість країни: переваги та виклики // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". – 2024. – №7.
18. The Circularity Gap Report 2021. URL: <https://circularity-gap.world/2021> (дата звернення 11.07.2023).
19. Olivier, J., & Peters, J. (2020). Trends in global CO2 and total greenhouse gas emissions: 2020 report (Rep.). The Hague: PBL Netherlands Environmental Assessment Agency. URL: https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl2020-trends-in-global-co2-and_total-greenhouse-gas-emissions-2020-report_4331.pdf (дата звернення 09.10.2023).
20. UNEP. (2020). Emissions gap report 2020. <https://www.unep.org/interactive/emissions-gap-report/2020/> (дата звернення 12.12.2023).
21. Закон України про ратифікацію Рамкової конвенції ООН про зміну клімату. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 18.11.2022).
22. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. URL:http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344&cat_id=223223535 (дата звернення 11.10.2023).
23. UNESCO. 2017. Education for Sustainable Development Goals. Learning Objectives. Paris: UNESCO. URL:<http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002474/247444e.pdf21> (дата звернення 10.01.2022).
24. Paris Agreement under the United Nations Framework Convention on Climate Change at 21st Conference of the Parties of the UNFCCC. URL:https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-7-d&chapter=27&lang=en (дата звернення 10.10.2023).